

JARMILA BUREŠOVÁ

POVÍM VÁM O DYSLEXII

PRŮVODCE PRO RODINU A PŘÁTELE

AHOJ, JÁ JSEM
JIRKA A MÁM
DYSLEXII

edika.

TIPY PRO
ODBORNÍKY

Povím vám o dyslexii

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

Jarmila Burešová
Povím vám o dyslexii – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Obsah

Jirka se představuje	5
Začátek školy není lehký	9
Návštěva poradny	13
Jsem dyslektik!	17
Mám víc práce	21
Můj denní rozvrh	23
Jak krotit písmena	27
Obtíže se slabikami	33
Čtení slov	35
Sklad a rozklad slov	37
Jak číst přesně	41
Jak se čtením učit	45
A co cizí jazyk?	47
Obtíže s vyjadřováním	51
Kapacita pracovní paměti	53
Nejistota v sebehodnocení	55
Důležitá je spolupráce	57
K čemu je dyslexie dobrá	61
Co Jirka neřekl (nebo řekl a stojí to za zopakování)	62
Možné rané známky dyslexie	67
Malý slovníček	68
Doporučená literatura a pracovní materiály, internetové stránky	70

„Chtěl bych vám o tom něco říct – jaké to pro mě je a jak
mně nebo jiným dětem s dyslexií můžete pomoci.“

Ahoj, já jsem Jirka a mám dyslexii.

Ale nebojte se, není nakažlivá, ani na mně není na první pohled vidět. Jenom mi moc dobře nejde naučit se číst.

Když jsem byl malý, nemohli jsme poznat, že mám dyslexii, protože jsem nemusel číst. Maminka říká, že jsem napřed byl roztomilé miminko, postupně jsem se naučil převracet, sedat si a plazit se po zemi. Taky jsem se prý posunoval po zadečku, ale nelezl jsem jako pejsek po čtyřech (děti s dyslexií prý často lezení vynechají). Začal jsem rovnou chodit (samozřejmě jsem napřed hodně padal, jako každý) a asi v roce trošku mluvit. Říkal jsem mama, tata, auto a baf. Maminka říká, že mi to vystačilo hodně dlouho, ostatní věci jsem ukazoval – pořádně jsem se prý rozmluvil až ve školce.

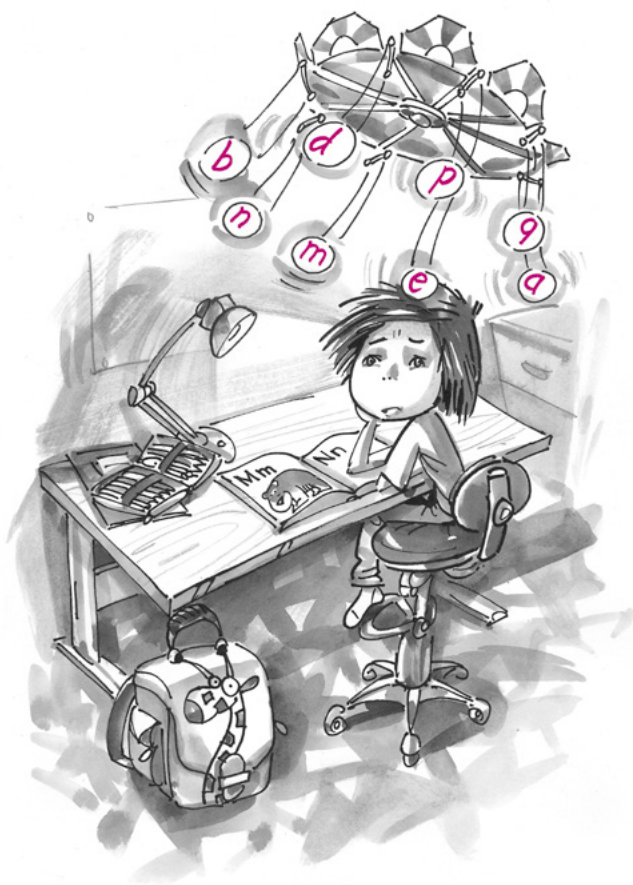
Ale bylo mi dlouho špatně rozumět. Dost mě to zlobilo, protože jsem místo JIRKA říkal JILKA a kluci se mi posmívali. Tak nás paní doktorka poslala za doktorkou na mluvení – teď už vím, že se říká na logopedii. Tam jsem se naučil legrační cviky, abych měl obratnější pusku a jazyk. Taky mi postupně ukazovali, kam se má jazyk postavit, když chci něco vyslovit. A dostávali jsme seznamy slov na domácí procvičování.

„Konečně to hrrozné R začalo drrrnet! Hurrrá!!“

Musím se přiznat, že se mi do cvičení často nechtělo (musí se trénovat každý den!), ale díky trpělivosti mámy, táty, babičky a dědečka jsem cvičení vynechal jen málokdy. Tak jsem se postupně naučil správně vyslovovat všechny hlásky – trvalo to ale dlouho a při rychlé řeči jsem je i potom občas vyslovil špatně. Jazykolamná slova jako Klára, paroplavba nebo nejnebezpečnější jsem vůbec neměl rád – často jsem se do nich totiž zamotal a zkomolil je. A říkal jsem třeba „kepuč“ místo „kečup“.

Ve školce jsem si brzo zvykl, měli jsme tam moc pěkné věci na hraní – auta, stavebnice, obchůdek, kuchyňku. Taky jsme si chodili hrát na hřiště, zpívali jsme, poslouchali pohádky, učili se básničky a kreslili. Kreslení mě ale moc nebavilo, asi proto, že mi nešlo. Když jsem nakreslil obrázek, nebyl moc k poznání: domečky měly křivé stěny, padající komín, zvířátka vypadala jako mimozemšťané a nechtějte vědět, jak vypadala máma a táta, když jsem je nakreslil. Už ve školce jsem uměl dobře počítat, taky stavět z kostek nebo ze stavebnic. Ale moc špatně jsem si pamatoval věci v řadě (třeba jak jdou po sobě dny v týdnu nebo měsíce).

„S písmenky to je někdy těžké!“

Do školy jsem se hodně těšil. Jednak jsem měl slíbený skvělý batoh a pouzdro s obrázkem žirafy. Ale hlavně jsem věděl, že se ve škole po obědě nemusí spát ani ležet jako ve školce (spání přes den mě už vůbec nebavilo). Moje nadšení ale dlouho nevydrželo. Zjistil jsem totiž, že některé věci, které jsme ve škole začali dělat, jdou ostatním dětem mnohem líp než mně.

Než jsem přišel do školy, tak jsem se o písmenka moc nezajímal (ale podepsat se JIRKA jsem samozřejmě uměl – jenom jsem si nebyl jistý, jak mám J, R nebo K otočit a někdy jsem to popletl). Někteří kluci a holky ale znali písmenek hodně, a když nám je pak paní učitelka ukazovala, rychle si všechna zapamatovali. Zato já jsem se s některými hodně natrápil, protože si jsou moc podobná a pořád se mi pletou. No řekněte sami:

a – e	tyto někdo převrací vzhůru nohama,
m – n	nebo tady zase ubývají a přibývají nožičky,
b – d – p – q	a co teprve tyhle – točí se doprava, doleva a hlavou dolů jako na kolotoči!

„O krocení neposlušných písmen se mi i zdálo.“

Písmenka mě pořád zlobila, pak ale přišla další pohroma. Paní učitelka nám začala ukazovat, že když vezmeme M a k tomu A, bude z toho MA. Pro vás – čtenáře – asi jednoduchá věc. Ale mně dlouho nebylo jasné, jak se to kouzlo vlastně udělá. A tak zatímco ostatní ve třídě krásně slabikovali a brzy začali pohodlně číst i celá slova, já jsem všechno musel luštit po písmenkách a pracně dávat dohromady. Někdy se mi četlo docela dobře – třeba slova jako P-E-S nebo K-R-K jsem se naučil „smontovat“ rychle. Ale když tam bylo třeba L-A-V-I-C-E, byl jsem ztracený.

Musel jsem slovo luštit několikrát dokola, tak jsem to dělal raději napřed šeptem, a teprve když jsem záhadné slovo poznal, řekl jsem je nahlas. Dovedete si asi představit, jak moje čtení vypadalo: „šušky šušky... šušky šušky... kočka“. Ale taky „šušky šušky... šušky šušky... buben“ – zatímco tam bylo napsáno „duben“! Kluci se chechtali a někdy se úsměvu neubránila ani paní učitelka. Říkala mně i mamince, že musím doma víc číst. No jo, to se lehko řekne, ale mně se do čtení vůbec nechtělo. Maminka už potíže znala z nácvičku výslovnosti, tak to zkoušela po dobrém i po zlém, výsledkem často byl křik a pláč a pak chvilka „čtení“ – tedy vlastně „šušky šušky... šušky šušky... bubák – ale nééé – dudák!“

„Z poradny nemějte strach!“

Nevěděli jsme, jak si s problémem poradit. Už jsem byl zoufalý, myslel jsem si o sobě, že jsem úplný hlupák (ani jsem si neuvědomoval, že matematika mi docela jde). Naštěstí nám paní učitelka řekla, že bychom měli jít do poradny. Tedy, že to bylo naštěstí, vím až teď. Tehdy jsem se dost bál, netušil jsem, co mě tam čeká. Slyšel jsem, že tam bude nějaká doktorka – a s doktorem člověk nikdy neví (co třeba injekce).

Ale řeknu vám vše popořádku. Do poradny se nemůže jen tak přijít, musíte se objednat. Přidělí vám termín proto, aby na vás pak měli dost času, mohli se vám věnovat a dobře poradit. Maminka do poradny zatelefonovala a dozvěděla se, kdy můžeme přijít. Objednali nás až za několik týdnů (v poradně mají hodně práce a chodí tam plno dětí). Aspoň jsme se mohli dobře připravit. Maminka našla deníček, kam zapisovala, co jsem dělal jako miminko – kdy jsem začal sedět, chodit, mluvit. Já jsem si našel sešity z první třídy a přibalil je k těm novým, druháckým. A paní učitelka vypsala do školního dotazníku, co se mi ve škole daří a nedaří a jak mi zatím s učením pomáhala.

A pak jsme šli do poradny – maminka, tatínek a já. Maminka myslela na všechno, vzala s sebou dobrou svačinku a pití. Pořád jsem se trochu bál. Snažil jsem se

to nedávat najevo, ale raději jsem se držel táty za ruku. V poradně jsme se nejprve ohlásili v přijímací kanceláři, kde seděla paní u počítače (říká se jí sociální pracovnice). Překvapilo mě, že jsem v počítači už byl zapsaný – paní se smála a prozradila mi, že zapíše každého, kdo se do poradny objedná. Doplnila si některé údaje a vytvořila pro mě papírové desky s mým jménem a nějakým číslem. Budou se do nich dávat všechny „poradenské papíry“ – říkala tomu „spis“.

Sedli jsme si všichni do čekárny, kde byly všelijaké hračky – plyšáci, stavebnice, velké molitanové kostky. A taky stoleček na kreslení, malá tabule s křídami a nějaké knížky. Ani jsem si nestačil pohrát, za malou chvíli si pro nás přišla jiná paní – potěšilo mě, že nemá bílý doktorský plášť a vypadá přátelsky. Představila se a řekla, že je psycholožka a dnes se nám bude věnovat. Podala na přivítanou ruku mamince, tatínkovi a MNĚ TAKY! Pak nás zavedla do své pracovny. Vůbec nevypadala nebezpečně, byl v ní stůl a židle, na stole počítač a nějaké papíry, police s knížkami a hračkami, nástěnka s obrázky. A ještě malý stolek a křesílka, do kterých jsme si všichni sedli.

Maminka paní doktorce-psycholožce řekla, že máme starosti s mým čtením. Paní psycholožka nás pochváli-

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.